

**R. P. Francisci Svarez Granatensis, E Societate Iesv
Doctoris Theologi, Et In Connimbricensi Academia
Sacrarum Litterarum primarii Professoris Opvs, De Virtvte
Et Statv Religionis**

Qvo Quid Contineatvr, Index proximus indicabit

De Obligationibus Religiosorum ex Regula, Prælatione & subiectione
regulari prouenientibus, De varietate Religionum tam in genere, quàm in
specie, De Religione Societatis Iesv in particulari

Suárez, Francisco

Mogvntiæ, 1626

II. Cur Coadiutores spirituales Societatis Iesv solemnia vota non emittant,
& in quo à professis, & scholaribus differant.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-93501](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-93501)

que subintellecta conditione, illum acceptat. Atque ex priori capite requiruntur in tali persona ad minimum, illa omnia dona, quæ in coadiutoribus formatis necessaria sunt: ex posteriori verò requiruntur aliquis excessus vel in speciali ostensione sanctitatis, vel in obsequiis spiritualibus, Deo, Ecclesiæ, vel Societati exhibitis, vel in aliqua alia causa, quæ ex parte Societatis illud genus gratitudinis postulare videatur.

Ministeria horum professorum.

VIII. Nihilominus tamen hi professi trium votorum ordinatio iure non possunt esse in Societate Provinciali, nec præpositi domorum professorum, iuxta constitutiones eius part. 8. cap. 3. & lit. A. vt declaratur in 3. Congregatione generali can. 13. estque hoc consentaneum iuri, & rationi. Nam prælati religionis debet esse expressè professus in eadem religione, & consequenter cum debita proportionem ad eos quibus præficitur: ergo esse debet intra eandem religionem, vel in superiori gradu cum illis, vel saltem in aequali professionis gradu: sed præpositus domus professæ per se præficitur professis quatuor votorum, & provincialis, tum illis, tum ceteris omnibus; ergo meritò in eis postulat perfectissimum gradum professionis, qui in hac religione esse potest. Et ob eandem rationem in Collegiis, & domibus probationis, possunt hi professi esse superiores, quia sunt in altiori gradu, quàm subditi quibus per se loquendo præfunt. Cùm ergo in collegiis, & coadiutores formati, & scholares etiam approbati Sacerdotes, possint esse Rectores, quia habent professionem accommodatam statui talium conuentuum, multo magis poterunt hi professi, qui sunt in superiori gradu. Nec oberit, quòd in his collegiis possunt esse multi professi quatuor votorum, nam illud est accidentarium, & hoc modo non est incòueniens, vt professi subsint etiam non professis, sicut in dict. can. 13. Congregationis 3. declaratum est, sicut etiam subsunt Ministro domus professæ, etiam si professus non sit, quia non est proprius Prælati, sed locum eius quodammodo gerit.

Præterea non possunt hi professi trium votorum habere suffragium actiuum, vel passiuum in electione Præpositi generalis. ita habetur 8. part. constitutionum c. 3. & 6. lit. B. & de passiuo quidem, à fortiori constat ex dictis: nam si Provinciales aut Præpositi esse non debent, multo minus Generales. De actiuo autem, inter alias, ratio esse potest, quia electio generalis in Societate est res maximi momenti, & ideo solis illis, qui in ea sunt præcipui, quia maiora Dei dona habere supponuntur, commissæ est. Item quia electio hæc pertinet ad ius ordinariu Societatis professæ, & ideo ad eos tantum pertinet, qui propriam Societatis professionem, & iure ordinario emittunt, huiusmodi autem sunt soli professi quatuor votorum, nam alij & sunt quasi ex dispensatione, & quodammodo non emittunt propriam Societatis professionem: imò hinc etiam est, vt Absistentes generalis ordinariè esse non debeant, ita enim intelligitur, quod dicitur 9. part. const. c. 5. lit. A. vt Absistentes professi sint, si commode fieri poterit. Ita enim tacitè exponitur in formula congregationis Generalis cap. 3. vbi absolute ordinatur vt Absistentes eligantur ex professis quatuor votorum. Denique neque ex vi suæ professionis ad congregationem Provinciale vocandi necessariò sunt, nec in ea eligi debent, vt procuratores pro tota Provincia Romæ ad triennalem congregationem proficiantur, vt ex formula congregationis Provincialis cap. 3. colligitur, vbi solum professi quatuor votorum dicuntur necessariò vocandi ad talem congregationem, ex vi professionis; nam ex

vi muneris, etiam vocantur Rectores, Procurator Provincie, &c. Similiter in cap. 5. statuitur, vt eligendus in Procuratorem, sit ex professis quatuor votorum; idemque habetur in formula congregationis Procuratorum §. 1. & in 2. congregatione Generali can. 29. Hæc enim omnia ad principale regimen totius Societatis pertinere iudicantur, & ideo solis professis quatuor votorum committuntur.

C A P V T II.

De Coadiutoribus spiritualibus Societatis.

Superiori capite ostensum est, aliquos in nostra Societate recipi, vt profectos in spiritualibus ministeriis adiungunt, quauis in aequali gradu cum eis in Societate non constituentur; hi ergo spiritualiter coadiutores appellatur, qui proinde specialem in Societate gradum constituunt, vt constat ex examine cap. 1. §. 9. & toto cap. 6. & 2. p. const. c. 1. lit. A. & 5. p. const. c. 1. lit. A. & c. 4. & in Bullis Apostolicis Pauli III. & Iulij III. & Gregorij XIII. Ex quibus locis etiam constat, hos coadiutores incorporari vltimatè Societati per tria tantum vota simplicia; ita enim expressè declaratur in ipso instituto locis citatis, & alijs, & expressè approbatur ab illis Pontificibus, præsertim à Gregorio XIII. Ratio autem ob quam hi religiosi tria tantum vota emittunt, & non quartum, ex capite præcedenti num. 2. & 3. petenda est, nam eadem in illis est, quæ in professis trium votorum, vt ibidem diximus. Hic ergo solum superest, vt dicamus cur hæc vota simplicia tantum sint; in quo duo peti possunt: primum est quid in ipsa desit his votis quominus solennia sint? Secundum est, quæ ratio mouerit B. Ignatium ob quam voluerit in hoc gradu nunquam admitti ad vota solennia, quibus possumus addere tertium, scilicet, quid necesse fuerit hunc gradum distinguere à gradu scholarium, aut in quo distinguì possit, cum omnium vota simplicia tantum sint.

Dubium primum quid desit votis coadiutorum spiritualium formatorum quominus solennia sint.

De primo dubio, multa essent à nobis tractanda, nisi ex dictis supra in tomo 3. de solennitate voti essent perspicua: Tota ergo ratio dubitandi est, quia hæc vota reddunt personas in habiles ad matrimonium, & incapaces dominij omnium bonorum, tam retinendi, quàm acquirendi, & plene subiciunt voluntatem propriam alienæ, cum totali sui traditione, quid ergo illis deest, quominus solennia sint? Dicere enim quòd ex intentione nunt, vt simplicia, & non vt solennia, non satisfacit, quia, vel est repugnantia in illa intentione, quomodo enim potest quis velle emittere votum, quod habet omnes effectus voti solennis, & nolle emittere votum solenne? vel certè aliquid assignare oportet, præter intentionem, quod hic desit ad voti solennitatem.

Dicendum verò nihilominus est; hæc vota tantum esse simplicia, quod satis probant testimonia Pontificum: quia, vt tomo præcedenti ostensum est, solennitas voti pendet ex approbatione, & institutione Ecclesiæ, Ecclesia autem non approbat hæc vota vt solennia, sed tantum vt simplicia: ergo hæc ratio ostendit saltem ita esse: quauis non declararet cur ita sit, vel quomodo potuerit Ecclesia approbare vota, quo ad illos effectus in ratione dubitandi positos, & non facere illa solennia: de cuncto idem probat replica facta de intentione, quia effectus agentium non excedit intentionem eorum, sed

VIII. Non professi
ciuntur et
dinari tot
provincia
aut domi
profissa.

Præfati tam
p sunt colle
gim, & No
miciatui.

Instantia oc
curritur.

IX. Non habent
Socum in e
lect. Genera
lia passiuam,
vel actiuam.

Non crean
tur in affi
scentes Ge
neralis.

Nec votan
tur ad con
greg provin
cialem, aut
liguntur bi
procurato
res.

sed nec ex intentione vouentium, nec ex intentione Societatis admittentis; hæc vota sunt solennia, sed tantum simplicia: ergo propria verò ratio est; quia hæc vota non sunt ut absolute perpetua, sed solum ex parte vouentium; ex parte autem Societatis habent subintellectam illam conditionem, ut durent quandiu Societas hos religiosos retinendos iudicauerit. Vnde etiam fit ut in traditione, quæ per hæc vota fit, non sit mutua obligatio eiusdem rationis in utroque extremo; nam ex parte religiosi est absoluta viuendi perpetuò in Societate, quantum in ipso est; ex parte autem religionis, non est ita absoluta, sed retinendo libertatem ad dimittendam liberam personam, in aliquo raro casu, & ex grauissimis causis. Quod enim hæc vota hoc modo, & sub his conditionibus fiant, satis expresse declaratur in instituto Societatis. Primum in examine cap. 1. §. 9. ubi hæc vota vocantur simplicia, cap. autem 6. diserte declaratur, ex parte ipsorum coadiutorum ligari ad semper viuendum, & moriendum in Societate, & nihilominus Societatem, vel eius superiorem, qui commune bonum debet intueri, cum expedire iudicauerit posse eos dimittere, & a sua congregatione separare, & tunc illos omnino liberos, nullique voto obstrictos remanere. Et in declaratione additur, id fieri non posse sine causis iustissimis. Idem repetitur 2. p. constit. cap. 1. lit. A. cap. 4. §. 3. & part. 3. cap. 4. lit. B. & in Bullis Pontificiis citatis expresse approbatur, & confirmatur. Vnde constat contractum esse iustum, & sanctum; in quo eadem est ratio, quæ de scholaribus supra lib. 3. cap. 2. à num. 2. tractata est. Quod verò hic modus traditionis, & votorum repugnet solennitati votorum, in toto superiori à nobis ostensum est. Votum enim solenne debet esse immutabile, vel omnino, vel ad summum per solam dispensationem raram, & grauissimam: hæc autem vota non habent tantam immutabilitatem. Ex alio item effectu, manifestari potest, quia vota horum coadiutorum non habent vim dirimendi præcedens matrimonium ratum, qui effectus inseparabilis est à professione solennium votorum: ergo maior probanda est, eodem modo quo de votis scholarium lib. 4. cap. 2. id ostendimus: est enim eadem ratio in utroque, ut consideranti facile patebit; & ex his rationi dubitandi in contrarium adducta satisfactum est.

Dubium secundum, cur dicti coadiutores spirituales ad professionem solennem non admittantur.

IV. Circa secundum dubium in fine num. 1. propositum, maior videtur esse dubitandi ratio; nam hi coadiutores formati supponuntur in primis esse homines apti ad ministeria Societatis spiritualia, & si non ad omnia & maiora, saltem ad multa, & satis graua, & quidem maiora, quàm sit sola chori assistentia, propter quam solum in aliis religionibus multi religiosi recipiuntur, & solennem professionem emittunt. Deinde supponuntur esse homines probate virtutis, & suæ religioni satis fideles, & digni qui post sufficientem probationem ad vitam in Societate perpetuò agendam admittantur. Denique tantum de eis ficit Societas, ut quando aliis non obierit, eos velit esse Rectores Collegiorum 4. part. constit. cap. 10. & ad Congregationem generalem, si opus fuerit, saltem pro negotiis tractandis eos admittat 8. part. constit. cap. 3. lit. A. & cap. 6. lit. B. & in 4. Congregatione generali can. 16. Cur ergo ad professionem solennem non admittantur? Accedit quòd hæc tanta graduum varietas in vno corpore Societatis, potest esse occasio diuisionis, aut scandali, vel minoris y-

nionis; non erat ergo multiplicanda sine vrgenti necessitate, quæ in hoc speciali gradu nulla apparet.

Atque eò maximè superflua apparet hæc varietas, quòd vota substantialia horum coadiutorum quo ad materiam eadem omnino sunt, & eodem modo fiunt, quo vota professorum: nam & in voto obedientiæ, eodem modo explicant specialiter eam promittere circa puerorum educationem 5. part. constit. cap. 3. §. 3. & 5. & in 2. Congregatione generali can. 20. & per votum paupertatis eodem modo profitentur se nihil habere nec in particulari, nec in communi, ac denique eodem modo publice, & in manibus Prælati vota sua emittunt; cur ergo non etiam ex parte Societatis ut solennia admittantur? Vbi etiam queri potest, cur hi coadiutores alia vota simplicia professorum non emittant; cum professi etiam trium votorum illa faciant: nam (ut cap. præced. dixi) hi omnes substantialiter sunt in eodem gradu & munere, & alioqui isti etiam sunt membra perpetua Societatis, quæ oportet omnino cauere ab omni ambitione, & prætensione dignitatis extra & intra Societatem, ad quem finem dicta vota præcipue ordinantur.

Nihilominus dicendum est, non sine magna causa B. Ignatium ita hæc ordinasse, & instituisse, sufficientisque argumentum esse debet quòd Romani Pontifices expresse hanc instituti partem approbaverunt: Paulus enim III. in Bulla speciali de hoc gradu expresse declarat, hæc vota coadiutorum fieri cum illa conditione, ut obligent quandiu Societas huiusmodi personas retinendas in suo munere iudicauerit, & non ultra; nec propterea (inquit) ad aliquam solennem professionem emittendam teneantur, neque ad eam aliter admittantur. Gregorius autem XIII. in constit. Ascendente Domino, expresse declarat hæc tria vota esse simplicia, & per ea constitui hominem in certo Societatis gradu, idque specialiter approbat, & confirmat. Ratio autem inter alias, quæ fundatorem mouit, fuisse videtur, quia religioni vtilissimum, & ipsis religiosi minimè nocuum iudicauit, ut quoad fieri commodè posset, religio retineret debitam potestatem dimittendi omnes, qui ad religionis finem, & modum non sese accommodarent; sic enim & ipsa religio in sua puritate melius conseruatur, & securius, ac vtilius potest proximis inservire, qui est scopus illius. Deinde commodius indicauit Ignatius, ut hi qui dimittendi sunt, liberi, quàm votis ligati, dimittantur, ut cum minori dispendio vtriusque partis fieri possit dimissio: graue enim est religioni extra se abicere eum, qui adhuc verè religiosus eiusdem religionis maneat. Ipsi etiam qui dimittitur graue onus est priuari religionis commodo, & iugum retinere. Ut ergo hæc dimissio suauis fieri possit, hoc medium tanquam commodius electum est. Itemque ut religiosi ipsi in maiori timore conseruarentur, semperque vigilantius viverent.

Non potuit autem hæc conditio generaliter, in omnibus membris Societatis obseruari: nam (ut Philosophi aiunt) omne mobile fundatur in aliquo immobili: quo certè principio ad vestigandum Deum vii sunt, decuitque in hac religione esse aliqua principalia membra, quæ essent veluti columna & fundamenta eius, in quibus ipsa religio, quasi immobilis esset: ideoque & ipsi indissolubili vinculo ligarentur, & ipsa religio se illis perfectè obligaret, nec votis liberos à se posset dimittere: Atque hi sunt soli professi quatuor votorum: extra illos vero, mens B. Ignatii fuit ut omnes alij dependentes semper essent à Societatis ordinata potestate. Hac ergo ratione voluit coadiutores spirituales in dicto gradu

V.

Altera de bi. audira.

tit.

VI.

Vera ratio solennitatis.

Probat. authorit.

Probat. etiam ab vtilitate mod.

et pl.

VII.

Di. vili. et c. de ha. b. n. l. n. in omnibus membris Societatis.

Confirm.

gradu permanere, solumque per modum dispensationis permittit aliquos eorum ad professionem trium votorum admitti, propter graues causas occurrentes, ut capite precedenti declaravi, in quibus magis (suppositis dictis causis ac meritis) deuotioni eorum, qui admittuntur, quam generali rationi instituti attenditur.

VIII.
Probatum tandem eadem resolutio à carentia omnium detrimentis spiritualibus.

Neque ex hoc modo institutionis aliquod detrimentum his religiosis sequitur: nam (ut in l. 3. ca. 2. num. 2. dixi) apud Deum nullo merito priuantur, propter talem conditionem suorum votorum; imò crescunt quodammodo, quia liberalius se obligant, non expectantes ex parte religionis similem obligationem. Item, quantum in ipsis est, æquè se tradunt Deo & religioni in perpetuum, nec est vllū periculum de status perpetuitate & stabilitate, si ipsi velint debito modo se gerere; ergo nullo spirituali commodo priuatur ex eo quod ad professionem solennem non admittantur: imò etiam inde iuuantur, quod eo ipso monentur, ut fideles suæ religioni sint, suoque muneri, ut par est satisfaciunt. Aliunde verò, ut conueniens ordo, in toto corpore religionis seruetur, expedit, ut vnusquisque gradum suum agnoscat, & sciat ad quod ministerium vocatus est, quia ergo hi non sunt ut principales operarii, sed ut adiutores eorum; ideo oportuit diuerso modo vniri religioni, quasi dependentes à superiori gradu, & cum subordinatione ad illum, ut ita debitus ordo, sine quo Religionis vnitas stare non potest, conferretur.

IX.
Ad arguendum in n. 4.

Vnde ad primam rationem dubitandi in contrarium in n. 4. respondetur, non propterea hos religiosos non admitti ad professionem solennem, quia non sunt probatæ virtutis, vel quia non possint multa, & grauius ministeria in Societate obire; sed quia ad illorum perfectionem, & meritum satis est alio simplici modo Societati incorporari, & ut in suo gradu, & humilitate conferrentur, id melius est, cum ipsis, tum etiam religioni, ut exposuimus. Nec in exemplum adducendi sunt mores aliarum religionum, quia Spiritus sanctus est vnus, & multiplex, & diuersis religionibus diuersa tribuit instituta, iuxta varios fines earum. In aliis ergo religionibus in admittendis personis sufficientibus ad professionem, & religiosum statum, consideratur tantum aptitudo ad propriam perfectionem, & ad summum ad officium chori, vel ministeria diuini cultus, seu vitæ contemplatiuæ; in Societate autem inter principalia consideratur aptitudo ad ministeria erga proximos, & ideo etiam aliquis sibi bonus esse videatur, non statim ad solennem professionem admittitur. Et præterea in hac religione, propter periculum, quod in his ministeriis cum proximis esse potest, difficilius sit obligatio ex parte religionis, ita ut regulariter non fiat nisi ad eos, qui sunt veluti fundamenta, & præcipua religionis membra. Nec etiam timenda hinc est diuisio aut minor concordia animorum in hac religione, quoniam sicut in eodem corpore varia membra diuersa munera habent, & iuxta illa diuersam habent dispositionem, & vnionem cum toto, imò & diuersam seu heterogeneam animæ informationem; ut dicitur libro 1. de anima cap. 2. à num. 26. & nihilominus omnia inter se perfectè vniuntur ad vnum corpus constituendum. Et sicut in eodem mystico corpore Ecclesiæ varij sunt gradus, in ordine hierarchico, qui non solum non impediunt corporis vnitatem, sed maximè illam conferuant, ut in disp. 9. de fide sect. 5. differuimus, ita in hac religione, quæ hierarchiam Ecclesiasticam maximè imitatur, hæc varietas non impedit vnionem animorum, sed potius illam perficit: maximè quia fundata est in humilitate, & charitate: nam qui maiora Dei dona acceperunt; & ideo in superiori gradu constituti

sunt, alios non despiciunt, sed potius honorant, & ut commilitones, & cooperatores suos amant; & ut Dei ministros, ac seruos venerantur. Ipsi verò qui in coadiutorum gradum afciti sunt, suam etiam sortem amplexi, in vitæ candore, & humilitate Deo seruiunt, & alios, ut patres æstimant; neque in hac distributione graduum intercedere debet ambitio ex parte subditorum, nec personarum acceptio ex parte Prælatorum; quia in eis non consideratur honor, sed onus, & maius Dei obsequium & proximorum auxilium.

Ad secundam rationem dubitandi in num. 5. patebit solutio à fortiori in num. 13. vbi differentias inter coadiutores, ac trium votorum professos adducemus.

Dubium tertium, in quo hic gradus coadiutorum spiritualium ab aliis, præsertim scholasticis, distinguitur.

Superest dicendum de tertio dubio in quo explicanda est differentia inter hæc vota, & vota scholasticum approbatorum. Supponimus autem differentiam hanc non posse esse substantialem, quia etiam inter vota simplicia, & solennia non intercedit: debet ergo esse moralis, nimirum quoad aliquos effectus, vel conditiones, ad statum vitæ pertinentes. Est autem per se valde consentaneum rationi, ut aliqua huiusmodi differentia constituta fuerit inter scholares, & coadiutores formatos, scholares enim, licet veri religiosi sint, ut libro 3. cap. 3. tractatum est, adhuc tamen sunt aliquo modo in via, & in probatione, qui status quoad id, quod habet vig. & probationis, non debet esse perpetuus, sed habere aliquem terminum, cum non sit propter se, sed propter talem terminum: ergo etiam in coadiutoribus requiritur aliquis status, qui sit veluti terminus & approbatio vltima religionis in suo ordine. Atque hæc est prima differentia inter gradum scholasticum, & coadiutorum à Religione intentam: quomodo autem exerceatur, & in quo posita sit, explicandum superest. Secundò ergo ex parte votorum, & effectuum eorum, est differentia in voto paupertatis, quod in Societate reddit coadiutores incapaces dominij, & inhabiles ad hæreditatem, quem effectum in scholasticis non habet: vtrumque autem constat ex Bullis Pontificiis num. 6. allatis, à quibus hic effectus maximè pendet. In voto autem castitatis nullam inuenio differentiam quoad effectus, quia vtrorumque votum obligat ad perfectam castitatem, & inhabilitat ad matrimonium contrahendum, licet neutrum dirimat præcedens matrimonium ratum. Idem serè est de voto obedientiæ, nisi quod coadiutores dum illud votum emittunt, expriment specialiter curam circa puerorum educationem in doctrina Christiana, sicut professi, sed iam supra libro 6. cap. 3. numero 9. diximus per hoc non addi specialem aliquam obligationem voti.

Tertiò ac præcipuè differunt in strictiore obligatione ex parte religionis. Si quis enim consideret, quæ hæcenus diximus, hæc vota ideo tantum non sunt solennia, quia non habent reciprocam obligationem, & perpetuitatem ex parte religionis, & in hoc cōueniunt vota scholasticum, & coadiutorum. Diximus autem supra in nu. 3. non ita hoc esse intelligendum, ut ipsa religio nullo modo obligetur: sed ut non obligetur absolute, nec sine facultate retenta ad remittenda talia vota: obligatur tamen aliquo modo ad non dimittendum quacumque ex causa, ob quam scholaris iuste demitteretur, sed planè gratiore: itaq; ut rem magis explicemus, in hac

Causa suffi-
cienter ad
dimittendū
scholarem,
non tamen
coadiutorem
formatum.

In hac non dimittendi obligatione, ex parte religionis potest esse magis vel minus, & circa coadiutores formatos est longē maior, ideoq; eorum vota magis accedunt ad perfectionem votorum solennium. Et ex hac maiori obligatione provenit ut longē difficilius sit expellere coadiutorem à Societate, quā scholarē, nam ex pluribus causis potest hic expelli, interdum inuitus, interdum ex consensu illius & religionis. Coadiutor verò (ut sentio) non tam pluribus, sed ex earum grauioribus, quibusdam dimitti potest. Vnde in 2. part. constit. cap. 1. lit. A. maior dicitur esse in horum dimissione difficultas, & lit. C. reseruat generali. Vnde in 2. 3. & 4. Congregationibus generalibus, ubi de officio vicarij agitur, in hoc professis æquiparantur. In particulari autem non inuenio in Bullis vel constitutionibus declaratam hanc differentiam secundum magis & minus, sed arbitrio Generalis esse relictam, & ideo eam in particulari non definio, sed prudenti zelo, & arbitrio Prælati committendam censeo. Experientia tamen mihi compertum est, longē difficilius coadiutores dimitti, rariis enim hoc factum vidimus, illud verò sæpius. Oportet ergo, ut causa nō temporalis, sed spiritualis sit; positiueq; religioni contraria, & non tantum negatiue. In scholari- bus enim sæpe corporalis infirmitas sufficit, maxime si ipsi id petant in coadiutoribus autem formatis, non esset talis causa admittenda, etiam ipsi petentibus. In scholari præterea satis erit, quod inutilis ad ministeria religionis videatur, pro ut hæc latius l. 3. c. 9. sunt expostita in coadiutore autem minime, nisi etiam perniciosus sit. In scholari etiā, non oportet semper expectare, ut incorrigibilis sit, sed satis est, quod difficilis naturæ se ostendat: in coadiutore omnis curatio præmittenda est, ita ut prius se incorrigibilem ostendat. Denique quia scholaris adhuc in probatione est, non emendari, aut non meliorem fieri, erit sufficiens causa dimittendi illi: in coadiutore autem minime, quia iam cū talibus imperfectioribus, v.g. admissus est, non ut probe- tur, sed ut probatus, & ideo licet in eis maneat, expelli non potest. His ergo, & similibus modis differentia hæc intelligi potest.

XII.

Vnde fit quartū, ut etiam quo ad exteriorē solennitatem vota hæc coadiutorum formatum solennius fiant. Vnde 5. p. constit. cap. 4. §. 1. præcipiuntur fieri publicè in Ecclesia, vel facello coram domesticis, & externis, & in manibus alicuius, qui illa admittat: quod non ita asseritur in votis scholarij; idque ad explicandam maiorem vnitatem cum Societate, maioremq; obligationem, quæ ex parte Societatis respectu coadiutorum interuenit. Alia præterea differentia assignari potest, quoad conditionem prærequisitam ex parte personarum ad huiusmodi vota: nam in coadiutoribus formatis regulariter postulat diuturnior experientia, & probatio, iuxta 5. part. constit. c. 2. §. 4. licet verò certum tempus ibi non limitetur, sicut de professis trium votorum factum fuerat in §. 3. In ordinationibus tamen generalium toti Societati communes, editi tum ann. 1606. pag. 225. in fine n. 5. tum etiam anno 1616. pag. 144. in fine, septennium specificatur, ad non differēdam super illis informationem. Item requiritur quod doctrinā, vel sufficienti doctrinā instructi. Exam. c. 1. §. 10. & c. 6. §. 1. ubi etiam postulat, ut sint sacerdotes. Denique hæc ratione coadiutores spirituales, ex scholaribus sunt, & omnes hæc differentię sequuntur ex prima; nam scholares adhuc sunt quodammodo in via; hi verò iam in termino sunt.

XIII.

Vnde etiam constat, in his etiam omnibus conuenire coadiutores formatos cum professis trium votorum, quanuis nonnullæ etiam differentię inter eos ex constitutionibus notari possint, præter

eam, quæ est in solennitate votorum. Primò enim in his professis determinatur tempus septennij ante quod admitti non possunt secundum constitutiones: de coadiutoribus verò non fit certa limitatio, sed arbitrio generalis relinquitur, quoad in ordinationibus expressum est, ut paulo ante notauimus. Ille enim modus professionis (ut cap. 1. num. 6. dixi) est per modum cuiusdam dispensationis, & ideo maior probatio ad illum requiritur, siquidem in eis anticipari septennium non potest, in coadiutoribus autem non potest differri, saltem quoad informationem. Secundò de coadiutoribus expressè dicitur in citato §. 1. ut sint sacerdotes, de his verò professis non ita expressè: tamen, ut supra in dicto cap. 1. num. 2. aduertimus, in examine comprehenduntur hi professi sub coadiutoribus spiritualibus quia cap. 1. §. 8. expressè fit mentio professorum tantum quatuor votorum, & in sequenti soli coadiutores adduntur; vnde videntur sub his comprehendendi professi trium votorum; ideoq; omnia, quæ in eodem examine pro coadiutoribus spiritualibus requiruntur, esse intelliguntur necessaria his professis: quorum vnum est sacerdotium. Vnde 5. p. constit. c. 2. litt. C. in his professis postulat ordinari, ut habeant sufficientiam in literis, quæ ad confessarij munus bene obeundum satis sit, nisi alijs Dei donis compensetur. Vnde videtur supponi debere esse sacerdotes, qui in munere audiendi confessiones possint exerceri. Atq; ita videtur quidem dicendum iure ordinario. Aliquando (ut supra notauimus lib. 6. cap. 1. num. 4.) admittuntur ad professionem trium votorum aliqui ante sacerdotiū, sed illud est extra constitutiones, ob peculiare casus occurrentes, qui in coadiutoribus spiritualibus locum non habent, & ideo nunquam in eis fit hæc dispensatio.

Tertia differentia assignari potest, quia coadiutores formati non emittunt alia quinque vota simplicia, quæ professi quatuor votorum faciunt; illa verò promittunt professi trium votorum, ut declaratum est in 4. Congregat. generali. decret. 39. vel Can. 10. Coadiutoribus enim non imponitur hoc onus, quia constitutiones solum à professis illa vota exigunt 6. p. cap. 2. §. 1. p. 10. §. 6. Et quia in eis locis absolute dicitur, *Quicumque in Societate professionem emisserint*, vel *omnes professi*, & non adhibet limitationem de professione quatuor votorum, ideo de omnibus generaliter intellectum hoc est. Quamuis enim interdum illa vox absolute prolata soleat sumi in constitutionibus, quasi principali significatione, ut patet 5. p. cap. 2. §. 2. notauimusque in libro præcedenti cap. 3. num. 3. tamen quia illa constitutio erat fauorabilis religioni, amplè interpretanda fuit. Item quia hi sunt verè, & simpliciter professi, & ideo comprehenduntur sub regula generaliter, ac indefinite obligante professos. Ratio autem huius differentię esse potuit, quia professi sunt magis immobiliter coniuncti Societati, & possunt facilius admitti in Congregationibus generalibus, & ideo oportuit ut haberet omnes obligationes, quas professi habent ad institutum Societatis in sua puritate conseruandum.

XIV.

C A P V T III.

De Coadiutoribus temporalibus Societatis.

I. Hic est vltimus gradus personarum Societatis, de quo pauca nobis super sunt dicenda; quia in votis cum proportionē sumptis non differunt ab alijs coadiutoribus spiritualibus: in ministeriis autem, & obligationibus eorum nulla serè specialis difficultas occurrit. Primum ergo supponendum

I. Esse in Societate gradum coadiutorum temporalium, quæ sunt huiusmodi ratione rationis.